Nr 79.

KURYER LITEWSKI

w Wilnie w Poniedziałek dnia 3 Lipca v. s. 1822 roku.

WIADOMOSCI KRAJOWE.

WILNO.

Popisy publiczne uczniów Gimnazyum Wileńskiego, rozpoczęte w dniu 17 czerwca, zakończyły się 28 t. m. Obecność JW. Dyrektora pocztt aktualnego radzcy stanu i kawalera Bucharskiego, JW. Biskupa anstazyeńskiego i kawalera Kundzicza, JJWW. Rektora uniwersytetu radzcy stanu i kawalera Malewskiego, dziekana radzcy kollegialnego i kawalera Groddecka i professorów uniwersytetu, oraz licznie zgromadzających się różnego stanu oboyey płci gości, zaszczycała tę wielką dla uczących i uczących się uroczystość. Młodzież tuteysza nawykła od lat wielu miewać sędzią prac swoich JW. Jana Sniadeckiego, obserwatora astronoma i kawalera, z uniesieniem nayżywszey radości oglądała tego Męża, który strawiwszy wiek na ważnych dla oświecenia krajowego i mowy oyczystey przysługach, nie przestaje czuwać nad dobrem przyszłych pokoleń i jemu wysłużonego spoczynku poświęcać.

Uczniowie, którzy zdaniem nauczycieli zasłużyli na publiczną pochwałę są: *Z klassy Iwszey.* Abramowicz Michał, Bobrowicz Hipolit, Doliński Alexander, Filipowicz Benedykt, Gutowski Franciszek, Garnisz Kazimierz, Hertman Ludwik, Hanaur Józef, Hutowicz Adam, Iwaszkiewicz Michał, Kosmowski Alexander, Kamiński Franciszek, Lachowicz Ludwik, Mongird Alexander, Matedy Józef, Majewski Józef, O' Nacewicz Mieczysław, O' Nacewicz Antoni, Pietkiewicz Konstanty, Przygocki Felix, Siezieniewski Felix, Statkowski Julian, Szpor Sebrycht, Rozański Adam, Wiszniewski Augustyn, Wiszniewski Józef, Zaborowski Wiktor, Zakrzewski Antoni, Zdankiewicz Karol, Zielenin Alexander. *Z klassy IIgiey:* Boniszewski Wincenty, Botwinko Alexander, Fiedorowicz Józef, Grochowski Jan, Gintowt Michał, Gawroński Szczęsny, Izbicki Maciey, Iwaszkiewicz Paweł, Kozieł Cezary, Kleszczyński Antoni, Lega Teofil, Lega Alexander, Łazarowicz Romuald, Malinowski Jędrzey, Malinowski Tomasz, Marcinkiewicz Antoni, Milkiewicz Edward, Osipowicz Jan, Polakowski Franciszek, Plat Kanuty, Pianowski Alexander, Pawłowski Michał, Sawicki Ferdynand, Stępkowski Mateusz, Strupiński Piotr, Sakowicz Jakób, Sakowicz Eugieniusz, Szytler Alexander, Tome Wilhelm, Wańkowicz Hipolit, Wichert Julian, Żawadzki Edward, Zurowski Jędrzey, Przemienieckі Nikodem. *Z klassy III.* Kuntz Tomasz, Latoszyński Alexander, Łągiewicz Wiktor, Narbut Edward, Narbut Jarosław, Plater Władysław, Plater Cezary, Skoczkowski Franciszek, Sienielników Alexander, Słowacki Juliusz, Weysenhoff Lucyan, Żebrowski Stanisław. *Z klassy IV:* Bartoszewicz Marcin, Bideaux Józef, Chryscinicz Walery, Chryscinicz Alexander, Czeczot Piotr, Januszewicz Marcelli, Koncza Medard, Kozłowski Piotr, Mineyko Tomasz, Romanowski Alexander, Plater Michał, Stankiewicz Józef, Walicki Alfons, Wojakowski Józef. *Z klassy V:* Cywiński Jan, Januszkiewicz Jakób, Lubecki Włodzimirz, Nagiewicz Błażey, Skibiński Józef, Szpitznagiel Alexander, Szymkowicz Józef. *Z klassy VI:* Gutt Edward, Januszewski Antoni, Kątkowski Michał, Karczewski Bolesław, Kublicki Stanisław, Kochański Wiktor, Malewicz Marcelli, Rumbowicz Szczęsny, Rewkowski Zygmunt, Sobolewski Jan, Stanilewicz Stanisław, Szkultecki Romuald, Wersocki Adam.

Wedle zaprowadzonego rozporządzenia od JW. Biskupa Anastazyeńskiego, Suffragana Trockiego, wikarego jeneralnego dyecezyi Wileńskiey i kawalera Kundzicza, w przytomności tegoż JW. Biskupa, niektórych osób duchownych i wielu znakomitych Dam, w miesiącu maju i lipcu teraźnieyszego roku, odbyły się roczne popisy szkolne Panien swieckich w klasztorach Wileńskich Panien Wizytek, Benedyktynek, Bernardynek u ś. Michała, Szarytek u Dzieciątka Jezus i Maryawitek edukacyą biorących; mianowicie: z nauki chrześcijańskiey i moralney, z katechizmu historycznego, gramatyki narodowey i nauki o stylu, z krótką wiadomością literatury polskiey, z historyi starożytney i polskiey, jeografii, arytmetyki, języka francuzkiego i niemieckiego, kaligrafii, rysunków, muzyki i różnych robot ręcznych. Że wszystkich tych nauk examinowane przez kilka godzin w każdym klasztorze panny, okazały postęp znaczny. W liczbie stawających na popis, po większey części znaydują się stanu ubogiego panienki, które kosztem klasztornym jedynie z miłosierdzia, zaspokojenie wszelkich potrzeb, razem i edukacyą otrzymują, jako to: w klasztorze PP. Wizytek na funduszu Cesarskim Panien 12, na pensyi 18, na koszcie klasztornym z miłosierdzia 11, u PP. Benedyktynek na pensyi Panien 16, na koszcie klasztornym z miłosierdzia 28, w klasztorze PP. Bernardynek u ś. Michała wszystkie na koszcie klasztornym, z miłosierdzia w liczbie Panien 33, w domu Szarytek u Dzieciątka Jezus na funduszu dziewcząt 54, chłopców 18, u Maryawitek na opatrzeniu klasztornem z miłosierdzia panienek 32 na pensyi 4.

Ostatnia data gazet petersburskich jest dnia 24 czerwca.

W Naywyższym ukazie J. C. M. do Naczelnika Głównego Sztabu jenerała piechoty Xiążęcia *Wołkońskiego*, pod dniem 17 marca, r. t. wyrażono: „Urządzenie o wypłacaniu pensyy dożywotnich podług nowych wyznaczeń dla sztabs i ober oficerów, którzy się znaydowali w woysku działającém w ciągu kampanii 1812, 1813 i 1814 roku, zawarte w 1szym punkcie Ukazu Mojego, z dnia 9 maja 1817 roku wam danego, Rozkazuję rozciągnąć do wszystkich sztabs i ober oficerów, którzy w owych latach byli w pochodach i bitwach we wszystkich działających przeciw nieprzyjaciołom woyskach."

W Naywyższych ukazach J. C. M. objawionych Rządzącemu Senatowi przez Ministra sprawiedliwości wyrażono:

D. 9 czerwca. Cesarz Jegomość naywyżey rozkazać raczył: senatora radcę taynego *Mertensa*, przenieść z 2go oddziału 3go departamentu do 1go oddziału 5go departamentu Rządzącego Senatu, z przyczyny niedostateczney liczby znaydujących się rzeczywiście w ostatnim z tych oddziale senatorów.

D. 17 czerwca. Cesarz Jegomość naywyżey rozkazać raczył: senatorowi radcy taynemu *Dubińskiemu*, zasiadać w 1szym oddziale 5go departamentu Rządzącego Senatu.

Rządzący Senat przez ukaz okolny pod dniem 19 czerwca obwieścił, o uznawaniu kupca Wilhelma *Strausa*, konsulém meklembursko-szweryńskim i ajentem handlowym w Rydze.

Rządzący Senat na Powszechném Zebraniu Departamentow Sankt-petersburskich, słuchali wniesioney przez Ministra sprawiedliwości Pana jenerała piechoty i kawalera Xiążęcia Dymitra Iwanowicza *Łobanowa Rostowskiego*, kopii Naywyżey potwierdzoney Opinii Rady Państwa, w brzmieniu następującém: „Rada Państwa na Departamencie Praw i na Powszechnem Zebraniu, rozważała przełożenie Rządzącego Senatu Powszechnego Zebrania Departamentow sankt-petersburskich, względem tego: czyli urzędnicy, w obowiązkach zostający, mogą mieć staranie w mieyscach urzędowych około spraw osób prywatnych? Powodem do tego zapytania były prośby, podane do Rządu Gubernialnego Sankt-petersburskiego od urzędnika, zostającego w ministeryum woyskowem 5tey klassy *Łunina*, który wyrażał, iż radca stanu *Chwicki*, zostający w departamencie dóbr państwa, wziąwszy od żony tego *Łunina* plenipotencyą, na czynienie starań około jey spraw z samymże *Łuninem* odbywających się w sądach, i w nagrodę za swą pracę umówiwszy się 30,000 rubli, rozrywa przez to związek familiyny, a zatem prosił: tego *Chwickiego*, jako w służbie zostającego, a który przyjął, przeciwko prawom, obowiązek adwokata, od zaymowania się sprawami jego żony usunąć. Rząd gubernialny przesłał ten przypadek do zdania prokurora gubernialnego, który dał opiniją, iż urzędnikom, w służbie będącym, zgoła nie wypada pozwalać zaymować się staraniem około spraw, i zawarta przez *Chiwickiego* z *Łuninową* umowa dowodzi, że urzędnik ten, zamiast wykonywania święcie obowiązkow służby, powinien bardziey zaymować się staraniem około spraw swojey aktorki dla widokow niepozwolonych zyskow. Zresztą Rząd Gubernialny mniemał, iż urzędnicy zostający w służbie, mogą tylko za plenipotencyą prywatney osoby podawać do mieysc sądowych prośby, albo przyznać jakikolwiek akt na mocy praw, i w osobie aktora, gdzie wypadnie, podpisać. Rząd gubernialny sankt-petersburski, zgadzając się ze zdaniem prokurora, przedstawił to zdanie do rozwiązania Rządzącego Senatu 1go Departamentu, podług opinii którego, nie należy dopuszczać urzędników w służbie zostających do starań około spraw prywatnych, tylko w tych mieyscach, gdzie się oni w obowiązkach znaydują; w drugich zaś urzędach, takowego starania dozwolić można z zastrzeżeniem, iżby się to nie łączyło z zaniedbaniem swych obowiązkow. Powszechne Zebranie Rządzącego Senatu, zgodnie we wszystkiem z poleceniem Ministra sprawiedliwości, w tey rzeczy większością głosow postanawia: 1) Dla chodzenia za sprawami, za prośbami iskowemi, formalnym sądem toczącemi się, nikt z urzędnikow, zostających w obowiązkach cywilnych, woyskowych i innych, nie powinien przyymować od osob postronnych żadnych plenipotencyy: bo chodząc za temi sprawami, nie tylko oderwany zostanie od pełnienia swych obowiązkow służby; ale w zdarzeniu komenderówki i posłania do innego mieysca, może opuścić wykonanie plenipotencyi i sciągnąć niepowróconą szkodę i zupełną zgubę dla osoby dającey pełnomocnictwo. 2) W sprawach o sukcessyą, za prawem przedażném, spornych, za wexlami, obligami, kontraktami, umowami i wszelkiego rodzaju sprawach, wymagających równeyże pilności i pieczy, jak w sądowych, urzędnicy w obowiązkach znaydujący się, żadnych pełnomocnictw przyymować nie mogą. 3) We wszystkich tych sprawach, jeżeli pełnomocnictwo dadzą rodzice dzieciom, albo dzieci rodzicom, żona mężowi, brat rodzonemu bratu, teść albo teszcza zięciowi, każdy urzędnik może przyymować pełnomocnictwo, czynić obronę i staranie, ale za pozwoleniem swojey zwierzchności; w zdarzeniu zaś komenderówki, albo zatrudnienia ze służby taką rzeczą, która niezwłócznego wymaga wykonania, powinni dawać pełnomocnictwo innym wolnym od obowiązkow, jeżeli na danie takiego pełnomocnictwa sami będą mieli prawo od tych, którzy im sprawę swą powierzyli. 4) Na przyznanie praw przedażnych, zastawnych, umów, kontraktow, na wniesienie, pożyczenie albo odebranie pieniędzy, i w powszechności na wszelkie działanie podobne, które nie jest połączone z procederowaniem, i w naykrótszym czasie bez dalekich starań kończą się, dozwolić urzędnikom przyymować pełnomocnictwa od osób postronnych. 5) Poruczeń i starań, jakiegobykolwiek były rodzaju, dla urzędników w służbie zostających, względem których uczyniona będzie poprzedzająca umowa, na wzięcie przez nich za staranie części majątku, pieniędzy i wszelkiego rodzaju rzeczy, jako zyskownych i z powinnością człowieka w obowiązkach zostającego niezgodnych, zaprzeczyć. 6) Wszelkiego rodzaju poruczenia i starania, chociażby od rodziców dane urzędnikowi, służącemu w tym urzędzie, gdzie się sprawa odbywa, należy zaprzeczyć, dla tego, że prawa powszechne o podeyrzeniu na sędziów i urzędników, będących w pokrewieństwie, związkach i przyjaźni, zabraniają nie tylko czynić starań, lecz nawet rozkazują odmawiać znaydowania się i wszelkiego w sprawach ich uczęstnictwa. 7) Opiekunowie, rodzice, i gospodarze, chociażby się i w obowiązkach służby znaydowali, mogą bronić we wszystkich sądowych, procederowych, spornych i innych sprawach, małoletnich swych wychowańców, dzieci i służących, zostawując z resztą im do woli dawać pełnomocnictwo innym na osnowie wyżey przytoczoney. Rada Państwa na departamencie praw, po rozważeniu tego przełożenia Rządząego Senatu, widząc z jedney strony, że ukazami roku 1753 i 1808, Rząd oświadczył już wolą swoję, iżby urzędnicy, w służbie będący, nie wchodzili w uczęstnictwo spraw osob postronnych; a z drugiey, iż pomimo to, mający interessa, ciągle udają się zawsze do nich z większą ufnością, uznaje za rzecz koniecznie potrzebną weyśdź w naydrobnieysze rozpatrzenie wszystkich złączonych z tym okoliczności i przyczyn, powodujących tak tych, jako i innych do takowego postępowania. Sama rozległość państwa naszego czyni niekiedy zatrudnionem i niepodobnem przybycie rozprawującemu się albo proszącemu do tego mieysca, gdzie się sprawa jego odbywa, a chodzenie za sprawami procederowemi wymaga znajomości prawa i form sądowych, równie wielolicznych, jak i bardzo złożonych. W Rossyi nie ma jeszcze osobney klassy adwokatow (strapczych), jak jest urządzona w innych państwach, którzyby mogli załatwiać te potrzeby obywateli, zabezpieczając ich zupełnie, równie swą znajomością, jak i odpowiedzialnością w zdarzeniach zaniedbania w przyjętym na siebie obowiązku, i którzy, będąc wybierani od Rządu, mieliby pewny stopień w stanach państwa, a przez to i prawo do powszechnego poważenia. Liczba ludzi, zaymujących się u nas teraz staraniem około spraw, nigdzie nie służących, to jest: wolnych adwokatow (strapczich), i bardzo jest ograniczona, i można powiedzieć, bardzo niemająca ufności: bo ci ludzie nie rzadko działają na szkodę swoich aktorów. Ztąd pochodzi, że biedny obywatel, mający proceder albo interes, a mieszkający czasem daleko od mieysca, gdzie się te sprawy odbywają, pozbawiony bywa wszystkich środkow do rychłego otrzymania zadosyć uczynienia. Niemożność zjeżdżania samemu i chodzenia za sprawą, z przyczyny złączonych z tém wielkich kosztow, nieznajomość sądowego postępowania, różne inne niedogodności, mogące bydź na zawadzie do osobistego stawienia się, i nakoniec niepewność spuszczenia się na wolnych adwokatow, zmuszają zwyczaynie uciekać się do zostających w służbie urzędników, którzy podług mieysca swojego zamieszkania i doświadczenia w interessach, mają zupełną w tym łatwość. Z drugiey strony ci urzędnicy, prócz związkow rodzeństwa i przyjaźni, do przyjęcia takich poleceń, pobudzani są niekiedy i ubóztwem swojego stanu; gdyż tym sposobem, odbierając wynagrodzenie za swoje trudy, bez naruszenia obowiązkow służby, stan swoy polepszają. W takich okolicznościach zaprzeczać urzędnikom w służbie będącym przyy-

mować na siebie starań około spraw osób prywatnych, byłoby to pozbawiać tych ostatnich wszelkiey pomocy, nie wskazując im drugiego w zamian tego środka. Co się zaś tycze uwagi Powszechnego Zebrania Rządzącego Senatu, że urzędnik, obowiązany do służby może niekiedy w rzeczach służby bydź posłanym w inne mieysce wtedy, kiedy sprawa aktora jego wymagałaby konieczney jego tam przytomności, gdzie się sprawa odbywa, i przez to przynieść szkodę swojemu aktorowi; tedy ponieważ plenipotencya daje się z dobrey woli aktora; i oprócz tego w niey pozwala się prawo przelania tey plenipotencyi na drugiego, przeto okoliczność ta zawisła od baczności i ostróżności aktora; jednakże prawo, dające wolność procederującym oświadczać podeyrzenie na sędziów i urzędników tego mieysca, gdzie się sprawa ich odbywa, i w tym powinny bydź wzięte do uwagi. Dla tych przyczyn Departament Praw, zgodnie z opiniją 1go departamentu Senatu, *mniema:* nie dozwalać urzędnikom w służbie zostającym zaymować się sprawami prywatnemi w tych tylko mieyscach, gdzie się oni w obowiązkach znaydują, w innych zaś tego dozwolić, tak atoli, iżby ztąd nie pochodziło zaniedbanie obowiązków. Na Powszechnem Zebraniu Rady Państwa: *siedemnaście członków* było tego zdania iżby w rzeczy tey utwierdzić wniosek Departamentu Praw. *A jeden z członków* oświadczył, iż zostaje przy opinii wyrażoney przez niego w przełożeniu Rządzącego Senatu, z opiniją tą zgadzał się jeszcze *jeden członek.*" Na oryginale własną Jego Cesarskiey Mości ręką napisano tak: „Ma bydź podług zdania większości członków." Sankt-Petersburg dnia 12 kwietna 1822 roku. Rozkazali: o powinnem wyżey wyrażoney, Naywyżey utwierdzoney Opinii Rady Państwa wykonania, względem tego, na jakiey osnowie urzędnicy, znaydujący się w obowiązkach, mogą mieć staranie w mieyscach sądowych około spraw osób prywatnych, posłać do wszystkich Rządow Gubernialnych i Władz, Izb i dalszych mieysc urzędowych Ukazy, również przez Ukazy dać wiedzieć: PP. Wojennym Jenerał Gubernatorom, Wojennym Gubernatorom, zarządzającym i cywilnemi sprawami, Jenerał Gubernatorom, Gubernatorom cywilnym i Naczelnikom miast, PP. Ministrom i Kontrolerowi Państwa; a do Moskiewskich i Sankt-petersburskich departamentow Rządzącego Senatu i do Nayświętszego Rządzącego Synodu przesłać uwiadomienia. Dnia 22 czerwca 1822 roku.

NIEMCY.

(z *Gaz. berl.*) *Od brzegow Menu dnia 27 czerwca.* Podług listów prywatnych z *Wiednia*, tameczny cesarsko-rossyyski akredytowany minister, Hrabia *Gołowkin*, otrzymał na pewny czas pozwolenie odbycia podróży, i uda się naprzód do *Drezna.* Pan *Tatyszczew* ma tymczasowie zająć się sprawowaniem interessów.

Dnia 22 przybyła Królowa szwedzka, pod imieniem Hrabiny *Gothland* z *Paryża* do *Akwisgranu*; wkrótce po niey przybył także Xiążę następca szwedzki pod imieniem Hrabiego *Schonen*, Xiążę ten ma pierwszych dni lipca przybydź do *Eichstätt*; gdzie już, przez bawarskiego taynego radcę Barona *Böhnen*, prosił o rękę starszey Xiężniczki córki Xiążęcia *Leuchtenberg.* Zaślubienie ma wkrótce nastąpić. (Xiążę *Oscar* narodził się w 1779, a Xiężniczka *Józefina Maxymiliana Augusta* w 1807.)

W. Xiążę *Sasko-Weymarski* przybył d. 18 do *Monachium.*

Do środków, które podobno naystosowniey przez Szwaycaryą użyte bydźby mogły dla nakłonienia Francyi do przyzwoitszego postępowania, należy wniesienie, ażeby kapitulowane regimenta napowrót przywołać, jeśliby przepisy ściśniające handlowy systemat celny nie zostały cofnione, które od czasu nowey kapitulacyi coraz bardziey obastrzane były, gdy przeciwnie dla dopięcia zamierzoney kapitulacyi woyskowey nie zaniedbano wprzódy wystawiać rozmaitych korzystnych dla handlu widoków.

W okolicach *Norymbergi* zaczęto już d. 21 zbierać żyto. Plon jest bardzo dobry, wyjąwszy w mieyscach całkiem piaszczystych i suchych. Z *Brysgowii* donoszą także, że się spodziewą sowitego żniwa. Spodziewają się także winobrania tak dobrego, jakiego nie było od roku 1753.

W Szwaycaryi zagraża rozszerzeniem się wścieklizna psów. Okazała się już w kantonach *Zurich*, *Turgowii*, *St. Gallen*, i na całem pograniczu niemieckiem nad Renem.

(z *Kor. hamb.*) Nad rzeką *Savannah*, niemiec imieniem Jakób *Szulc*, założył naprzeciw miasta *Augusta* w Georgii, nowe miasto, które nazwał *Hamburgiem.* Jest ono lądem o 120 mil angielskich oddalone od *Charlestownu.*

HISZPANIJA.

(z *Gaz. Berl.*) *Madryt, dnia 13 czerwca.* Jeśli krążącym wieściom wierzyć można, konferencye Króla z ministrem spraw zagranicznych (*Martinez de la Rosa*) były nader żywe, gdy ten Królowi, w imieniu Kortezów, powrót do *Madrytu* zaproponował. Monarcha miał odpowiedzieć: że się tam uda, gdzie sam zechce. Ale minister rzekł na to, że rząd użył środków, zapobiegających wszelkiemu oddaleniu się. Powiadają także, że Król rozkazał bawiącemu w *Aranjuez* naczelnikowi politycznemu z *Toledo*, a żeby powrócił do stolicy swojey prowincyi; ale ten odpowiedział: że nie może bydź posłusznym, póki nie odbierze rozkazu od ministra.

Infantka ma się lepiey i uda się w podróż razem z Królem. Król miał oświadczyć: że tylko przez krótki czas w *Madrycie* zabawi, i uda się ztamtąd do *Arragonii*, dla zdrowszego powietrza.

Krąży pogłoska, że na pobyt dla Infanta *D. Carlos*, *Kadyx*, a dla *D. Francisco*, *Badajoz*, są przeznaczone.

Rząd odesłał stanom po raz drugi bez sankcyi królewskiey prawo z d. 8 względem zniesienia juryzdykcyi mieyscowey i praw lennych. Jeśli projekt ten przyydzie po raz trzeci na posiedzeniu roku przyszłego, naówczas i bez potwierdzenia królewskiego zamieni się w prawo.

Stany uchwaliły utworzenie składów portowych, na które dotąd przeznaczone zostały: *St. Sebastian*, *Bilbao*, *Santander*, *Corunna*, *Kadyx*, *Malaga*, *Barcellona* i *Santacrus de Tenerifa.*

Dnia 25 z. m. wyszedł pierwszy numer nowey gazety: Starszy adwokat królewski. Wychodziła ona już w 1813 i 1814, i broniła naówczas władzy absolutney bez żadnego względu i ograniczenia, i chciałaby, jak się zdaje, póyśdź znowu tym torem: dla tego napadła już na nie gwałtownie gazeta *Tribuno* i inne, tak, że się o osobiste bezpieczeństwo wydawcy obawiają.

Powiadają, że się jenerał *Elio* zastrzelił. Wiadomość ta nie ma podobieństwa do prawdy.

P. S. Miała zayśdź nowa odmiana ministrów, stosownie do życzenia liberalistów.

(z *Kor. Hamb.*) Stany czyli Kortezy kazały wyryć na przeznaczonym dla *Riego* pałaszu honorowym, wyrazy następujące: „Roku 1822 Kortezy jenerałowi *Riego*, ażeby mu przez całe życie służył."

Gubernator Walencyi kazał troskliwie ukryć jenerała *Elio* w czasie, kiedy milicya narodowa przypuszczała szturm do zamku; ale nazajutrz został odkryty i razem z gubernatorem do ściślego więzienia zaprowadzony.

Biskupi usłuchali wezwania stanów i rozesłali swoje listy pasterskie, dla przywołania duchownych do ich powinności, i dla oświecenia ludu w rzeczy prawdziwego ich dobra, i o korzyściach wypływających z konstytucyi.

Kommissya dochodów zdała sprawę względem prośb wielu oficerów, którzy się schronili do Hiszpanii dla uniknienia prześladowania za opinije polityczne. Podawała ona, ażeby im dadź takież wsparcie, jakie uchwalone zostało dla emigrantów neapolitańskich. Podanie to zostało przyjęte, i oficerowie ci otrzymają wsparcie z kassy nieprzewidzianych wydatków.

Podług gazet francuzkich, d. 10 t. m. panowała w *Madrycie* wielka niepewność, straże i patrole zostały podwojone. Mówiono, że Król przybył *in cognito* dla znaydowania się na taynych obradach stanów. Inni znowu utrzymywali, że odkryto plan uiechania królewskiego do *Soria*.

Jenerał *Llobera*, podług biuletynu datowanego z *Girony* pod 30 maja, pobił i rozproszył bandę powstańców, złożoną z 700 ludzi pod rozkazami przywódców *Misas* i *Bessieres*.

Donoszą z *Porto Cabello* pod 23 kwietnia, że jenerał *Latorre* z 1500 ludzi zamknął się w pomienionem mieście, ale miał tylko na 40 dni żywności. Siłę jego morską składały fregata *Legere* 44działowa, bryg Herkules 22działowy, goeletta *Morillo* i 4 statki mnieysze. *Herkules* zabrał bryg amerykański, który powracał z *Laguaira* z ładunkiem wartuiącym 24,000 piastrów.

(z *Gaz. Zusch.*) Stany, na nadzwyczaynem posiedzeniu swojem d. 9 czerwca, postanowiły, prosić Króla, ażeby 12,000 czynney milicyi narodowey zostało uzbrojonych, dla skutecznego przytłumienia rozruchów domowych. W chwili przyjęcia tego postanowienia, doniósł prezydent, że rząd przysłał poselstwo do stanów z wniesieniem, aby 20,000 milicyi narodowey postawić na stopie wojenney aż do pierwszego zgromadzenia stanów, i przeznaczyć na ten koniec 10 milionów. Wniesienie to zostało natychmiast przyjęte i o potrzebie naglego uskutecznienia uwiadomieni zostali minister woyny i skarbu. Na posiedzeniu z dnia 8 przyjęły stany, aby rząd wskazał przyobiecaną w ziemi nagrodę dla oficerów, którzy się przyłożyli do wprowadzenia konstytucyi.

W *Madrycie* panuje spokoyność, ale okolice napełnione są tak dalece powstańcami czyli rabusiami, że wielu udających się na przechadzkę, zaraz za bramami miasta zostało napadnionych.

FRANCYA.

(z *Gaz. Berl.*) *Paryż, dnia 22 czerwca.* W. Mistrz uniwersytetu (Biskup *Fraissinous*) wydał d. 17 t. m. do znacznieeszych urzędników tegoż uniwersytetu list okolny w następującey treści: „Gdy Król powołał do przewodniczenia oświeceniu publicznemu człowieka, opatrzonego charakterem duchownym, chciał przez to dadź poznać całey Francyi, jak mocnem jest N. Pana życzeniem, ażeby młodź w państwie jego była coraz bardziey ćwiczoną w duchu zasad religiynych i monarchicznych. Nie ukrywałem przed sobą bynamniey rozległości włożonych na mnie obowiązków; ale polegając na mojem sumnieniu, na przezorności mężów, od których mam szczęście bydź otoczonym, na pomocy przywracającego wszystko rządu, który jednoczy mądrość z mocą, nie przestanę nigdy dążyć usilnie do celu, który sobie obrałem, to jest zamienienia dobrych zakładów edukacyynych w lepsze, a niedobrych w dobre. Powierzoną mi została wysoka władza; z którey winien jestem zdać sprawę Bogu, Królowi, oycom familiy, i mojey oyczyźnie, i sprawiedliwie możnaby mię pociągnąć do odpowiedzi za wszystkie nadużycia, którebym cierpiał, jeśliby w mojey mocy było je oddalić. Wiem: że urzędowanie moje powinno bydź oycowskiem; wiem: że siła bez umiarkowania pod własnym ciężarem upaść musi; ale wiem też, że czuyność jest pierwszą moją powinnością, i że umiarkowanie bez siły jest nikczemnością. *Ten coby był tak nieszczęśliwym, żyć bez religii, albo nie bydź przychylnym domowi panującemu; powinienby sam przez się widzieć, że mu czegoś, do godnego przewodniczenia młodym nie dostaje.* Ubolewać nad nim wypada; owszem, zasługuje on na karę; ale jakżeby bardziey zasługiwał na karę, gdyby był tak słabym, żeby złych swoich przywidzeń i opinii nie zachował w sobie samym? Nie mam prawa, badać sumnienia; ale mam prawo czuwać nad instrukcyą i postępowaniem; i gdzież są rodzice, jakiegobykolwiek byli sposobu myślenia, którzyby po mnie nie powinni byli oczekiwać takiego dozoru i czuyności? Szczególniey obchodzić powinno głównych urzędników uniwersytetu, ażeby nadadź zbawienny kierunek edukacyi publiczney; do zwierzchników królewskich i prywatnych instytucyy, do członków władz edukacyynych szczególniey należy, okazać i wyobrazić dokładnie uczniom swoim, że człowiek uczony powinien bydź nade wszystko człowiekiem cnotliwym: że prawdziwy francuz nie odłącza nigdy miłości Króla od miłości oyczyzny, posłuszeństwa dla zwierzchności od przywiązania do praw i urządzeń, które Król ludowi swemu nadał. Mogliżby nauczyciele przepomnieć kiedykolwiek, że dzieci i młodź są w oczach ich świętym przedmiotem? że prawdziwy środek zaszczepienia w nich zasad religiynych, zależy na tem, mieć je samym; i że tu powaga bez przykładu, staje się bezsilną. Mogłożby uczniom nie dostawać wdzięczności, pojętności, powolności względem mężów, którzy zaszczytney wprawdzie, ale razem tak mozolney pracy, koło ich wychowania podeymują? Obyśmy, Panowie moi, łącznem usiłowaniem etc. etc.

P. S. Uprasza się WMPana o udzielenie pisma tego jego podwładnym.

Rozrządzeniem królewskiem została nakoniec rozdzielona ostatecznie inspekcya kordonu między jenerałów poruczników *Antichamp* i *Ligier-Belair*, z których pierwszy jest dowódzcą dywizyynym w *Bordeaux*, a drugi w *Tuluzie*.

Po ogłoszeniu wyroku i po scenach zaszłych d. 15 w *Nantes*, jenerał porucznik *Despinois* został nazajutrz na przechadzce zelżony, i dla tego kazał woysku wystąpić i wiele osób uwięzić. Obywatel jeden z *Nantes* słyszał wychodząc z ratusza, że jenerał *Despinois* dał rozkaz rąbać pałaszami. Powrócił potem do sali sądowey i żalił się na rozboy. Prezydent odpowiedział mu „Poday WPan swoję skargę.“ Stało się to z dołączeniem wielu podpisów. Jenerała *Despinois* wygwizdano dla tego, że się na publiczney przechadzce ukazał z żandarmem, który miał strzelbę nabitą i z odwiedzionym kurkiem. Gazeta *przyjaciel ustawy konstytucyyney* przytacza mnóztwo mężczyzn i kobiét, których karabiniery porąbali. Na końcu zatarassowano ulice.

W *Rouen* zaszły niejakie rozruchy na teatrze. Zamknięto teatr i kilkunastu młodych ludzi uwięziono.

Porucznik żandarmów *Nobelly* został ztąd przeniesiony, pobratał się bowiem z burzycielami spokoyności w d. 3 czerwca.

Podług *Dziennika Rozpraw*, w całey wiadomości o ucieczce jenerała *Berton* do Hiszpanii, nie masz ani słowa prawdy, i tylko dla uludzenia wymyśloną została. Pogłoska że *Bertona* pod mocną strażą do Paryża poprowadzono, jest bez zasady. Razem z nim przytrzymano Notaryusza *Delalande*, ale nie adjutanta *Delon*, tylko kupca handlującego zbożem. *Berton* oświadczył, że *Delon* uwolniony od niego znayduje się w Hiszpanii.

Monitor umieścił, w swojey nieurzędowey części artykuł następujący: „Kordon zdrowia zaymuje ciągle wyobraźnią naszych polityków. Konieczność jego jest powszechnie uznana; ma on zachować kray nasz od zaraźliwey choroby, która dotknęła część Hiszpanii, i zawsze jeszcze zagraża. Jednakże upatrują oni w tém nieprzyjacielskie plany, a nowe poruszenia woysk umacniają ich w tem przekonaniu. Nie wahają się już dłużey: ogłaszają woynę i otwierają kampanią. Możemy tymczasem udzielić tym Panom wiadomości, które może będą dla nich powodem do uczynienia wstecznego kroku. Wydane są rozkazy do przywrócenia naszey artylleryi, nie tylko pod Pireneami, ale i po wszystkich twierdzach. Rozrządzenia ściągające się tak do granicy wschodniey jako i południowey, musiały pociągnąć za sobą poruszenia we wszelkim rodzaju broni. Niczego jednak w tém nie masz, coby niespokoyne umysły obawą albo szkodliwą nadzieją natchnąć mogło. Francya zaczyna porządkować stan swego woyska. Oto jest wszystko, czego się domyślać możemy. Francya nie ma żadnych zamiarów przeciw czyjeykolwiek niepodległości, i nie obawia się bynamniey o swoję: o tem tylko zapewnić możemy.“

DODATEK.

DODATEK DO GAZETY KURYERA LITEWSKIEGO N. 79.

Wilno dnia 3 lipca Roku 1822 *v. s.*

FRANCYA.

W rocznicę bitwy pod *Waterloo* Xiążę *Wellington* dał na darowaném sobie od Portugalii srebrze stołowém, wielki obiad dla 60 oficerów, którzy się na pomienioney bitwie znaydowali, i z których większa połowa była ranionych, a ze czterech półkowników każdy miał rękę urwaną. Podczas wetów stół ozdobiony był porcelaną pruską i austryacką.

Wielu anglików z tey przyczyny, że w *Paryżu* zaraźliwa gorączka okazać się miała, udało się na powrót do swey oyczyzny.

W *Perpignan* jest pięć sztabów półkowych; nadto znaydują się rekruci z różnych batalionów. Młodzi ludzie, po tygodniowém po dwa razy na dzień ćwiczeniu się w strzelaniu, odsyłani bywają do swoich batalionów. Woyska składające pierwszą linią kordonu mają bardzo ciężką służbę.

(z *Kor. Hamb.*) *Gazeta Francyi* donosi, że w *Barcellonie* naywiększa niespokoyność panuje.

Francuzki bryg *Maria*, pod dowództwem kapitana *Gilberd* przybył d. 15 do *St. Malo* z *Cayes* (na *St. Domingo*), zkąd wypłynął d. 20 kwietnia. Dwa dni przed jego wyyściem podniesione zostało embargo; panowała zupełna spokoyność i własność francuzka była szanowaną.

W sali gwardyi królewskiey w *St. Cloud* wystawione są wizerunki w całey postawie jenerałów *Moreau*, *Pichegru*, *Lescure*, *Laroche-Jaquelin*, *Charette* i *Chathelineau*.

Wyrok królewski z d. 20 t. m. mianuje inspektorów jeneralnych i inspektorów broni w piechocie, konnicy, artylleryi i inżynieryi.

W tych dniach przybył tu vikomt *de Labarthe*, sekretarz przy poselstwie naszem w *Madrycie*, z depeszami z *Madrytu*.

Oddalony kapitan ze sztabu głównego, P. *Lafontaine*, który, za postępowanie swoje podczas wyborów departamentu *Cote d'or* więziony był z rozkazu ministra przez 4 tygodnie, podał z tego powodu prośbę do Izby deputowanych: rozumie bowiem, że niczem na karę taką nie zasłużył. Nie może jey też inaczey wytłumaczyć, chyba że podług sumienia swego chciał głosować, a nie podług wskazania rządu.

Gazeta Francuzka przygania bardzo, że dzienniki liberalne nic jeszcze nie doniosły o poymaniu jenerała *Bertona*, ile że tak skwapliwie zapowiadały jego przybycie do *St. Sebastian*. Podobno, zdaniem jey, niechętnie powtarzają wiadomości gazet rojalistowskich o buntowniku w *Saumur* i dawnieyszym kollaboratorze i przyjacielu *Konstytucyonisty* i *Kuryera*.

Podług listów z Rzymu, Xiężna *Borghese* (Paulina Bonaparte) ma bydź niebezpiecznie chora.

TURCYA.

(z *Gaz. Berl.*) *Od granic tureckich, dnia 13 czerwca.* Potwierdza się ogłoszona już wiadomość o porażce *Churszyd* Baszy, który miał pod swoim rozkazem połączonych 10,000 albańczyków, 4000 azyatów i 3000 turków europeyskich. Posunął się on już był aż do *Fanari*, pod *Karditza*, blizko *Trikola*, i odciął był kapitana *Diamanti* z przywiedzionymi do rozpaczy uszłymi z *Niausta*, od *Odysseusza*. Atoli grecy walczyli mężnie, połączyli się na nowo, i przepędzili *Churszyda* ze znaczną stratą nazad do *Janiny*. Jednakże obawiać się należy, że gdy Basza *Saloniki* działania swoje także rozpocznie, grecy zaledwo będą w stanie czynić opór dwóm znacznym korpusom woyska.

(z *Gaz. Zusch.*) W *Gazecie Powszechney* czytamy z *Kronstadu* (w ziemi siedmiogrodzkiey) pod 9 czerwca: „Prywatne listy z Wołoszczyzny i Multan, za których jednak treść nie zupełnie jeszcze ręczyć możemy, donoszą: że projekt ułożoney od Dywanu, a jak gazety nasze donoszą, przez samego Sułtana wypracowaney, nowey dla xięztw konstytucyi, która dla mieszkańców tych krain, także podług naszych gazet, nic już do życzenia nie zostawuje, przesłany został na piśmie do Kiaja Beja i dowódzców tureckich do obu stołecznych miast. Kopije projektu tego przesłane zostały potem do naczelników mieyscowych razem z uwiadomieniem, ażeby *prosili* Wspaniałego Sułtana o wprowadzenie tey nowey formy rządu. A że turcy nie zabierają się jeszcze bynamniey do zupełnego wyyścia, spodziewać się więc należy, że wołochy i mołdawianie pośpieszą uczynić zadosyć życzeniom W. Sułtana, który przytem, całkiem podług nowych zasad postępuje. Projekt ten składa się ze 13 artykułów, z których dwa zawierają to zastrzeżenie, że nikt z mówiących językiem sławiańskim, a tem bardziey rodowity greczyn, nie jest zdolnym do jakiegobądź urzędu. Nawet obie te klassy, po wprowadzeniu nowego rządu, mają ustąpić z xięztw, jednakże z *zostawieniem swego majątku*. Krajowcy tylko zdolni są do urzędów, co zawsze wielką dla nich zdaje się bydź pomyślnością. Z drugiey strony, podług drugiego zastrzeżenia, we wszystkich większych miastach lub wioskach ma bydź dwóch do czterech nauczycieli tureckich (zapewne Ulemów), jak wyrażono w projekcie, dla *oświecenia* młodzi i ludu, to jest mówiąc po prostu: dla wprowadzenia Islamizmu. A że wielbienie koranu i turczynów jest teraz w Europie rzeczą dość upowszechnioną, artykuł ten uważany będzie zapewne za bardzo przyzwoity i stosowny. Atoli podług obecnych zasad politycznych nie pozostaje nic innego dla wołochów i mołdawian."

ANGLIA.

Londyn, dnia 21 czerwca. Wielka subskrypcya londyńska dla irlandczyków wynosi już więcey 93,000 f. st. W samym *Manchester* złożono 20,000 f. st. a w *Birmingham* drugie tyle. Utworzyło się nowe towarzystwo damskie do opatrywania odzieniem nieszczęśliwych irlandczyków.

Niektóre gazety przeraziły sposobem bardzo nieroztropnym tuteyszą publiczność, donosząc, że w jednym z tuteyszych szpitalów okazało się powietrze morowe, poczem Lord major kazał nayściśley przeyrzeć wszystkie szpitale. Ze wszystkich w rzeczy tey odebranych rapportów okazuje się, że doniesienia gazet nie mają żadney zasady.

W Algierze powietrze morowe straszliwie grassuje. Mieszkańcy opuścili po części miasto; a poczęści pozamykali się w swoich domach. Umiera codzień po 30 do. 40 ludzi.

Kurs wileński na assygnaty od dnia 30 czerwca: rubel srebrny 3 ruble kop. 85, czerwony złoty nowy rubli 11 kop. 70 stary rubli 11 kop. 51, imperyał rubli 37 kop. 40.

Wolno drukować F. N. Golański Czł. Kom. Cenz. — w Wilnie w Drukarni Redakcyi.

Obserwacye meterologiczne.	Czas obserwacyi		Wysokość Barom.		Wys. Ther. Reau.		Wiatry.	Odmiana w powiet.
	dnia 1	średnia	27 cal. 6,53	lin.	+ 19,5	stopni	Połud. Zachodni	Pogoda
	dnia 2	średnia	27 — 7,0	—	+ 18,5	— —	Zachodni	Pogoda
	dnia 3	godz. 5	27 — 7,7	—	+ 15,	— —	Zachodni	Pochmurno

W 3ostym Numerze Dziejow Dobroczynności zawierają się:

Stan siedemnastu szpitalów parafijalnych w gubernii litewsko-grodzieńskiey dyecezyi wileńskiey: w powiecie i dekanacie słonimskim. W powiecie i dekanacie lidzkim. W powiecie i dekanacie nowogródzkim. Testament X. *Symona Axinkiewicza*, fundatora szkoły parafijalney w *Bożynie*, z dalszą o tey szkole wiadomością. Czyn cnotliwy kapłana rossyyskiego w Petersburgu. Wyznaczenie dla dzieci przy matkach w więzieniu będących na żywność po pół ósma kopieyki. Życie wielebney Ludwiki z Maryllaków Le Gras i t. d. Pamiętnik dobroczynności dawnych Rossyan, wyjątek z Historyi rossyyskiey. M. *Karamzina*, przełożony przez prałata *s Żantyr*. Rozprawa o Zakonnikach X. Klaud. *Fleurego*, z fran. przez X. T. *Majewskiego*, Bazyliana. Korrespondencya Komitetu naukowego z Towarzystwem medycznem wileńskiem w materyi medycyny popularney. Dawne przywileje rzemieślników miasta Wilna od monarchów litewskich udzielane. Przywiley dla Krawców. Wiadomości rozmaite.

---

1. *Wypis z Protokułu Sądu Granicznego Normalnego wyższey instancyi Gubernii Litewsko-Wileńskiey.*

Roku 1822 miesiąca junii 30 dnia. Z powodu prośby przez W. Onufrego Kołupaylę Sędziego Granicznego Wołkowyskiego w dniu 9 present. na imie Monarsze podaney, po przywołaniu w dniu dzisieyszym do kontynuacyi sprawy z ugody JO. Xiążęcia Franciszka Sapiehy Taynego Jego Cesarskiey Mości Sowietnika i kawalera, z JWW. Józefem Platerem b. Marszałkiem Ptu Telszewskiego, Janem Piłsudzkim b. Marszałkiem tegoż powiatu, JPP. Leopoldem Kiełpszą, Maciejem Pacewiczem, oraz dalszą szlachtą okolicy Bugieniow, JWW. Wincentym Piłsudzkim b. Chorążym Telszewskim, Janem i Franciszkiem Przeciszewskiemi, JW. Józefem Gorskim Starost. Wiekszmiańskim, WW. Krzysztofem Dziekońskim, Włodzimierzem b. Marszałkiem, Janem b. Prezydentem Granicznym, Felicyanem b. Pisarzem, Augustynem Regentem Granicz., Michałem Sędzią Granicznym Ptu Telszewskiego Gadonami, Janem i Johanną Walentynowiczami Sędziami Granicz. Telszew. i całym Sądem Gran. Telszewskim, oraz Komornikami tegoż Sądu, Klemensem Hanuszewiczem i Heronimem Horodeńskim, po dekretach Sądow Granicznych niższych instancyy Powiatu Telszewskiego w poparciu skarg apellacyynych, do Sądu Granicznego Gubernialnego Wileńskiego od roku 1817 wprowadzoney, a dotąd na ugodzie pozostającey; po oświadczeniu stanności przez Adwokatow Sądu Głównego Wileńskiego, mianowicie W. Benedykta Puciłowskiego, przy obecności specyalnego plenipotenta W. Onufrego Kołupayły Sędziego Granicz. Wołkowyskiego, od powodującego w tey sprawie JO. Xiążęcia Franciszka Sapiehy, a W. Jana Drozdowskiego od zapawodowanych JWW. Jana Piłsuckiego, oraz Jana i Johanny Walentynowiczow, zaś W. Jana Kotwicza, od JW. Józefa Gorskiego; gdy stawające strony przed Sądem Granicznym Guberskim Wileńskim, oświadczyły; że sprawa takowa od lat kilku na ugodzie zastanowiona, pod niewiadomość dopiéro dalszych stron, do kontynuacyi przywołana, zwłaszcza po odebraniu od palestry przez niektóre strony papierow, bez uprzedzonego zaawizowania o tém niewiedzących stron, w teraźnieyszym czasie ostatecznie rozbieraną bydź nie może, a z tey przyczyny o uczynienie w tym celu przez Gazetę awizacyi, i z tego powodu o zastanowienie tantisper takowey sprawy do dnia 2 oktobra roku idącego, niżeli wszystkie strony z potrzebnemi dowodami przed Sądem niestaną, wnieśli żądanie; Sąd Graniczny Gubernialny Wileński, mimo szczerą chęć zbliżenia dla stron satysfakcyi i uczynienia w tak przeciągłym procederze ostateczney konkluzyi, przedstawione powyżey od stron pobudki, w celu zastanowienia sprawy przyjąć dopiéro znaydując się obligowanym, postanawia. Wszystkie strony do wyrażoney sprawy należące, o jey przywołaniu, przez publiczną Gazetę Kuryera Litewskiego zawiadomić; i ażeby też strony na dzień drugi oktobra roku idącego z dowodami sobie służącemi i z zupełną do sprawy gotowością, do Sądu ninieyszego stawały, zastrzedz; a z tego powodu też sprawę do wyrażonego terminu tantisper na suspensie zastanowić. W Protokule podpisano przez zasiadających.

Zgodno z postanowieniem Sądu i z protokułem. Ignacy Zakrzewski Sekretarz Graniczny Gubernialny Wileński.

Takowe postanowienie wolno drukować zaświadczam. Józef Wrottnowski Granicz. wyższey instancyi Guber. Litt. Wileń. z Ptu Troc. Sędzia.

---

2. Sąd Czasowy Głównego Litewsko-Wileńskiego drugiego Departamentu, w rozbiorze sprawy konkursowey funduszu Podstar. Wincentego Romanowskiego, z jego wierzycielami i debitorami, po dekrecie Sądu Exdywizorskiego Ziemskiego Wileńskiego w r. 1818 9bra 5 dnia oczeświście ogłoszonym; drogą appellacyi, przez niektóre strony do Sądu Głównego, wprowadzoney, przez wyrok w dniu 2 teraźnieyszego mca junii ferowany, postanowił: ażeby ci kredytorowie i pretensorowie Podstar. Romanowskiego, którzy z dekretu Exdywizorskiego otrzymali z funduszu jego wydziały, a którym decydowane przysięgi, dla założonych do Sądu Głównego Apellacyi, do rozwiązania oney zatrzymane zostały, i dalsze osoby w tym obowiązku zostające, z powodu niepowołania ich do Sądu ninieyszego; jak równie też Grudziński i Majorowa Kadnikowa, którzy acz byli adcytowani, lecz nieoświadczyli stanności; do dnia 1 9bra teraznieyszego roku przed Sądem Ziemskim Wileńskim stosownie do przeznaczenia dekretu Exdywizorskiego przysięgi wykonali, przez trzykrotną awizacyą ostrzedz. Roku 1822 junii 27 dnia. Józef Polkowski Assesor. Regent Stanisław Podbipięta.

ОБЪЯВЛЕНІЕ.

М. Шкловъ. Іюня 16 дня 1822 года.

2 По волѣ Господина Главнокомандующаго 1-ю Арміею, Интендантство оной объявляетъ, что торги на поставку провіанта для войскъ сей Арміи и причисленныхъ къ оной въ губерніяхъ: Могилевской и Виленской съ частію Гродненской, съ 1-го октабря сего, по 1-е Генвара будущаго 1823 года, а въ Кіевской съ 1-го Октября сего, по 1-е Марта 1823 года, назначаются въ казенныхъ палатахъ, то есть Могилевской, Виленской и Кіевской имянно торги Августа 1-го, 2-го и 4-го, переторжки Августажъ 7-го 9-го и 11-го.

На сіи сроки вызываются желающіе къ торгамъ съ законными залога-

ми, во уваженіе по мѣсячной поставки, на сей разъ въ пятую часть противъ подряда, а на обеспеченіе задатковъ особо, кромѣ общественныхъ отъ дворянства поставокъ, кои остаются на одномъ довѣріи; вѣдомости о потребности въ каждой губерніи, будутъ розосланы въ казенныя палаты въ свое время и публично въ оныхъ открыты, вмѣстѣ съ подробными кондиціями и прочими правилами, на основаніи коихъ должны происходить торги.

Подлинное подписалъ.

Исправляющій должность Генералъ-Интенданта 1-й Арміи, Артиллеріи Генералъ-Маіоръ Пироговъ.

Ogłoszenie.

M. Szkłow. *Dnia 16 czerwca 1822 roku.*

2. Z woli JW. Naczelnie dowodzącego 1szą Armią, Intendencya jey ogłasza, iż targi na dostawę prowiantu dla woysk tey armii i woysk do niey przyłączonych w guberniach *mohilewskiey* i *wileńskiey* z częścią *grodzieńskiey*, od dnia 1go października roku teraźnieyszego do 1go stycznia r. 1823, a w *kijowskiey* od d. 1go października teraźnieyszego do 1go marca 1823 r., naznaczają się w Izbach Skarbowych, to jest: *Mohilewskiey*, *Wileńskiey* i *Kijowskiey* mianowicie targi dnia 1go, 2go i 4go augusta, przetargi tegoż augusta dnia 7go, 9go i 11go.

Na te terminy wzywają się życzący sobie na targi z ewikcyami prawnemi, w stosunku do miesięczney dostawy, na ten raz piątey części całego podradu, a na ubezpieczenie zadatkow osobno, prócz dostawy od zgromadzeń szlacheckich, które pozostają na samey ufności; wiadomości o potrzebney ilości w każdey gubernii, będą rozesłane do izb skarbowych w swoim czasie i publicznie w nich odkryte, razem ze szczegółowemi kondycyami i dalszemi prawidłami, na osnowie których mają się odbywać targi.

Autentyk podpisał:

Sprawujący obowiązki Jenerała Intendenta 1szey armii Jenerał Major Artylleryi *Pirohow.*

Sąd Exdywizorski.

2. *Sąd Podkomorsko-Exdywizorski dla uczynienia satysfakcyi kredytorom JP. Jana Kotarskiego z dóbr jego Szaltropiow Gorayniow w ptcie Szawelskim położonych, remissą Ziemstwa Szawelskiego naznaczony, po załatwieniu na pierwiastkowym zjezdzie wszelkich kwestyow, za wydanym obwieszczeniem na kontynuacyą dzieła dnia 18 idącego mca zjechał do dóbr idących pod rozdział, lecz że strony w tym czasie niemiały należytego przygotowania, z tey przyczyny zmuszony został uczynić ponowny odkład na ostateczny zjazd do dnia 3 julii idącego roku i całą ogólną sprawę dnia 5 tegoż miesiąca do namowy wziąść postanowił. Iżby przeto wszyscy kredytorowie JP. Jana Kotarskiego pod utratą swoich pretensyow w oznaczonym czasie jawili się, przez ninieysze ogłoszenie ostrzega. 1822 mca maia 20 dnia. Kazimierz Narbutt Podkom. Szawel. i Prezydent w Exdywizyi. Ludwik Billewicz Sędzia Ziemski Exdywizor. Stanisław Rodowicz Pisarz Ziem. i Exdywizor.*

---

2. *W Pałacu JW. Paca Generała Woysk Pskich na ulicy Zamkowey w handlu Piotra Nedeja znayduję się woda Aromatyczna Warszawska świeża sprowadzona do zprzedania flaszka p złotych cztery.*

Ostrzeżenię.

3. *Niżey podpisany za oczewistemi wyrokami Sądow mieyskich Wileń. w roku 1808 julii 11 dnia jednym, 1809 9bra 16 d. drugim, na JP. Wincentym Malinowskim Burm. i jego wszelkich funduszach, summę czer. zł. 267, r. s. 494, zł pol. 838 g. 24 przysądzającemi, gdy datty dzisieyszey nawet w procentach nieodebrałem nadpłaty, i lubo dwa razy za rzeczonemi wyrokami sprowadzałem urząd dla zajęcia majątku, w roku 1814 9bra 16 raz, w 1821 9bra 30 drugi raz, naymniey nieznalazłem wolnego funduszu, zmuszony w roku idącym 1822 januaryi 28 d. podałem do Sądu Ziem. Wileń prożbę na Imie Monarsze, aresztując wszelkie fundusze tegoż Malinowskiego, z rzeczy nabycia domu Nrem 31 w Wilnie na ulicy Subocz położonego, od kupca Mejeta, w wiedzionym procederze w tymże Ziem. Wileń. Sądzie w opiece zostającego; gdyby przeto nikt niewiadomością w czasie wymawiać się niemógł, i aby z tak dawnego zawinienia Burm. JP. Malinowskiego wszelki majątek onego niezostał okryty jakiemi bądź układami zmównemi z tymże JP. Malinowskim Burm., ninieysze umieszczam do publiczney wiadomości trzykrotne ostrzeżenie. Roku 1822 junii 26 dnia Jerzy Kozłowski.*

Takowe pismo wolno zamieścić do Kuryera Litewskiego. Józef Horodeński Sędzia Grodzki Wileński.

Sąd Exdywizorski.

3 *Sąd Taxatorsko Exdywizorski przez ogłoszenie w dodatku Kuryera Litewskiego po trzykrotnie w N. 51, 53 i 55 umieszczone w roku ninieyszym, interessowanymi do exdywizyi Zagowskiey dziedzictwa WW. Ancfforowiczow dał wiedzieć, że od dnia 15 maja upłynionego, dzieło taxy do zakonczenia przez usatysfakcyonowanie wierzycieli i rozpoznanie pretensyow od massy do różnych w sprawę przez remissę Sądu Gł. Lit. Wileń. Departamentu 2go i przez ukaz Rządzącego Senatu na jednoczasowe rozpoznanie połączonych zabiera się i kontynuować będzie, po zjechaniu dwóch członkow do Zag w terminie odroczeniem zaznaczonego, gdy przez racyą małości liczby osob urzędnikow do tey exdywizyi remissami przeznaczonych komplet złożony bydź niemogł, a ztąd przewłoka zachodziła, dway przeto członkowie w takim zdarzeniu rapportem pod dniem 17 maja roku teraźnieyszego do Sądu Gł. Lit. Wileń. 2go Departamentu odniosłszy się, przedstawili potrzebę prawnego zaradzenia, gdyby akt pomieniony od lat 14 rozpoczęty, a z racyi różnych przeszkod w tym ciągu zdarzonych niedokonczony w tym czasie kontynuować mogli, Sąd Główny Lit. Wileński 2go Departamentu wchodząc w uważenie sprawiedliwości i dając wzgląd iż wierzyciele i massa tracić na przeciągu, mają zrządzoną przyczynę przez ukaz za N. 1030 dnia 30 maja upływającego roku do członkow raportem odnoszących się i do juryzdykcyów Ziemskiey i Grodzkich Wiłkomierskich wydany, pomnażając liczbę urzędnikow do tey exdywizyi z Ziemstwa Wiłkomierskiego Konstantego Mejera z Grodu tegoż Ptu Leopolda Woyszwiłłę Sędziow naznaczył, a gdy ci raportem przedstawili iż zajęci czynnościami w exdywizyi Zagowskiey dopełnić kompletu niemogą, i członkowie z tych niedoczekawszy przybycia nową, okoliczność przedstawienia raportem znaleźli, ukazem powtórnym, pod datą 14 junii Sądu Gł. Lit. Wileń. 2go Departamentu za N. 1136 wyszłym WJP. Adam Piotrowicz Ziemski Brasławski, i Zygmunt Kontowt Grodzki Wiłkomirski Sędziowie dodanemi zostali, którym przez szczegulne do juryzdykcyow,*

gdzie ci urzędnicy pełnią obowiązki ukazy polecono exdywizyi Zagowskiey dopełnić komplet, za którymi Sędzia Ziemski Brasławski Adam Piotrowicz do mieysca exdywizyi przeznaczonego przybywszy na dniu 23 junii komplet dopełnił, a tym samym iż Sąd rzeczony kontynuacyą dzieła zatrudnia się, nowa ostrzeżenia strony interessowane do tey exdywizyi wyrodziła się przyczyna, dla tego Sąd Taxatorsko Exdywizorski nową awizacyą w dodatku Kuryera Litewskiego uczynić postanowił z oznaymieniem, iż rzeczona exdywizia kontynuacyą dzieła taxy zatrudnia się, aby więc kredytorowie i pretensorowie, jak oraz ci, którzy w celu pomnożenia massy połączonemi do teyże exdywizyi zostali, przyczyną niezłożenia się kompletu na dniu 15 maja za nieexystujący sąd w tym czasie nierozumieli, a przez to na rzeczy przez niestanność nietracili, Sąd Taxatorsko exdywizorski potrzykrotnie ogłosić postanowił. Dat 1822 junii 23 dnia.

Rafał Stegwił Pisarz Ziemski Ptu Trock. Exdywizor Prezydujący. Karol Romanawicz Sędzia Grodz. Ptu Wileń. Exdywizor. Adam Pietrowicz Sędzia Ziem. Ptu Brasław. Exdyw.

---

3. Sąd Ziemski Ptu Wileńskiego przywodząc do skutku dekret oczewisto akcessoryyny jeszcze w r. 1815 9bra 24 dnia między wierzycielami JPanów Marcina oyca, i Antoniego syna Palczewskich ustanowiony, przez żadną stronę nieapellowany, a przez późnieysze w tymże Sądzie mianowicie r. 1820 julii 5 oraz 1822 januaryi 10 i 27 zaszłe wyroki w przeznaczeniu satysfakcyi potwierdzony, jako po spełnioney wszelkiego leżącego i ruchomego tychże JPanów Palczewskich majątku urzędowey inwentacyi, przez ustanowioną za Nrem 310 dnia 8 teraznieyszego mca junii 1822 r. rezolucyą, między dalszemi postanowieniami, na mocy konstytucyi 1764 r. a także przedłożenia JW. Wojennego Lit. Gubernatora, i od Rządu Guberńskiego Lit. Wileń. w r. 1819 julii 15 dnia za Nrem 15,520 wyszłego ukazu, zadeterminował z Publiczney licytacyi wyprzedaż pomienionych JPanów Palczewskich leżącego i ruchomego majątku, urzędową inwentacyą objętego. Że więc domy JPanow Palczewskich w Mieście Wilnie na Ulicy Rayskiey pod Nrem 1500 i 1501 sytuowane, a także ruchomość na inwentacyi wyrażona, w terminach 1 dnia 5, 2 d. 10, 3 d. 16 a przetarg dnia 28 przyszłego mca 7bra roku teraznieyszego w Izbie Sądowey Ziem. Ptu Wileń. z publiczney licytacyi wyprzedawanemi będą, wszystkich ambientów nabydź życzących przez ninieyszą awizacyą wzywa z uwiadomieniem, że tak inwentacya, jako też ocenka, już to ruchomości, już też domow wyż numerami oznaczonych niemniey też punkta przedlicytacyyne, wcześnie dla wolnego w każdym czasie każdemu ambientowi przeyrzenia, znaydować się będą w Kancelaryi Aktowey Ziem. Ptu Wileń. Nadto całą takową sprawę konkursową, jako po wyszłych dylacyach do konkluzyi zbliżoną, w kadencyi następney S. Michalskiey 8browey roku bieżącego, za wynieść się powinnym przez którąkolwiek stronę aktoratem, i onego przypadnieniem, ostatecznie rozsądzić zadeklarował. Żeby więc wszyscy kredytorowie i pretensorowie do funduszow JPanow Marcina oyca i Antoniego syna Palczewskich stosunki mieć mogący sub amissione rei, a debitorowie że w ich niestanności oczewisty nastąpi wyrok, zatem wszelkie niedogodności przydarzyć się mogące, własney winie przypisywać będą powinni, do jednoczasowey rozprawy łączyli się i stawali; do tego celu nieyszą trzykrotną do Gazet Kuryera Litewskiego wydaje awizacyą.

---

3. Owce Hiszpańskie Merynosy w majątku Hoduciszkach o 30 wiorst od Swiencian, o 28 wiorst od Widz a o 16 wiorst od Postaw są do przedania dla braku paszy letniey, jako na gruncie gliniastym wilgotnym cały obręb majątku Hoduciszek składającym. Trzoda cała składa się z tysiąca pięć set sztuk. Barany i kilkanaście owiec były sprowadzone przed trzema laty zpod Odessy z majątku Nowy Lansey P. Karola Piktet. Ogółem kupując zabezpieczen będzie je można dostać.

Cena produktów na rynkach wileńskich. Niepołożone liczby znaczą, że tych produktów nie było.		Dni Targowe: Czerwiec, Piątek dnia 29, srebrem rubli	srebrem kop.	assygnat. rubli	assygnat. kop.
Beczka litewska mająca garcy 144.	Zyta suchego - - - -	11	50	46	—
	— surowego - - - -	10	—	40	—
	Pszenicy ozimey - - -	14	50	58	—
	— — jarey - - - -	—	—	—	—
	Jęczmienia - - - - -	9	—	36	—
	Owsa - - - - - - - -	4	50	18	—
	Gryki - - - - - - - -	—	—	—	—
	Grochu - - - - - - -	—	—	—	—
	Bobu - - - - - - - -	—	—	—	—
	Siemienia lnianego - - -	—	—	—	—
	— — konopnego - -	—	—	—	—
	Krup jęczmiennych - -	13	5	52	20
	— owsianych - - -	18	50	74	—
	— gryczanych - - -	37	98	151	92
Pud Rossyyski.	Łoju wołowego surowego	2	—	8	—
	— — — topionego	4	—	16	—
	Miodu przaśn. z woskiem	3	55	14	20
	Wosku topionego niebielon.	21	25	85	—
	Swiéc woskowych białych	25	—	100	—
	— — - - - żółtych	21	25	85	—
	— łojowych przywoźnych	4	80	19	20
	— — — tu robionych	4	80	19	20
	Włókna towarnego lnu	—	—	—	—
	— — — — pieńki	—	—	—	—
	Siana murożnego - - -	—	15	—	60
	— błotnego - - - -	—	10	—	40
	Faska masła 6 garcowa -	4	—	16	—
	Soli kuchen becz. gar. lit. 48	7	50	30	—
	Piwa krajow. becz. 40 garc.	3	30	13	20
	— dubeltowego - -	6	60	26	40
	Ptastwa po parze indyków	1	20	4	80
	— — — — kur -	—	30	1	20
	— — — — gęsi -	—	50	2	—
	— — — — kaczek	—	30	1	20
Od 25 czerwca do 2 lipca	Chleba razowego funt 1	—	1½	—	6
	— — pytlowego przedn.	—	4	—	16
	Mięsa funt 1 - - - -	—	3	—	12
	Wódki garniec 1 - - -	—	64	2	56

---

1. Do Prus Star. Josiel Tobiaszowicz Zakheym i Morduch Potruch ze służącym Szepszeler Szmóyłowiczem z własnym powozem i czterma końmi na miesięcy sześć.